

استوان و آهبن و جزان فاما اذا صاحب هيفت المفصل
يقال طبق ولا يقال صم و كز يدن و دندان فرودن
رجل مصم - بالكسر و درشت گذاره يا برون شو -
صنم صنم - فنحنين بت اصنام ج و يقال ان
سرب لشنم -
صم - صميم - خالص هر چیزی از نيکی و بدی
و يقال الدار فيه زائده صميم ايضا شتر بد خو
والذي لا يشقى عن مراده -
صوم - صوم - روزه - و درخت بلغت نزيل
واحد بصوت و كليساى ترسايان و سرگين شتر مرغ
در روزه داشتن صيام مثله و ابستان بى كار يقا
سام الفرس اى قام بلا اعتكاف و ميان روز
راسطيان و يقال صام النهار و ابستان باد
و خاموش بودن و منة قوله تعالى نذرت للرحمن
هو قال ابن عباس رضي الله عنهما اى صمتا
ابو عبيد تكل مسك عن طعام او كلام او سيره و ما
و قوم صوم و صوم بالفتح يد رجل صوم ان يضاد خيل
جهان و صيام ايضا - و صام الفرس و
سما مة موقفة -
صنم - بسیار آب نوشيد روع ك ان صام
نش و صام الجش عليم لشكر را بر آمان راه نمونی
کرد و روع بفتحها
صدوم - لغت في سدهم يقال هذا قضا و صدوم
و صدوم و لا يقال لدا ان الملهة -
الاصطمة - و الاصطمة معظم الشئ و مجعته ادو سطة
اصطكة - بالضم نان خوير -
صيقم - بالفتح كحيدر بود -
صلها م - بالكسر اسد و دليل اصلم صلب -
صيم - كفتب بسیار است و فراجم اندام -

ضرغم
ضبرم - ضغم
ضغم - ضغم
صم
ضغم
صوم
ضغم
ضيم
ضغم
ضغم
ضم - ضرم - ضرسام
ضرم
صدوم - ضرم
الاصطمة - ضام
اصطكة - ضغم
صيقم - ضرم
اصلام
صيم - ضرم

فصل الضاد

ضرم - ضبارم - ضير سخت خلقت -
ضغم - ضغم - ضير مثل ضغرا ب است غنیه تار و منم
من يقول صتم با بار من الضبت و هو القبض
والهم زائده -
ضغم - ضغم - لغت في كثرى روع ك ان دان
ببيل اللفظ الى احدى جانبي الوجه و اعوجاج
احد المتكبين تضام الامر بينهما اى اختلف - انجم
كثيرى كز كفت تضام كز بان ضمة انجم قومی از عرب -
ضغم - ضغم - سطر از هر چیزی غنیه سوانت ضغانت
بالشكین كج لاد صفة و انما بحر ك اذا كان سائل
جفانت و ترات ضغانت ضغم ك ان م مصدر ان
منه روع بضمها فهو ضغم و ضغام بالضم و هم ضغام بالكسر
و هذا الضغم منه و قد شد و آخره في الشعر كقول روتبه شمر
ترجت جيتة اصما ضغنا يجب الخلق الا ضغنا - لانهم
اذا و قدوا على اسم شده و آخره اذا كان ما قبله مخرجا
يقولون نرا محمد و عامر و جعفر اخوة عظامه المراه يصفه
بالشعرين كزنان بندند تا كلان نمايد -
ضرم - ضرام - بالكسر فروع آتش و هم ضرم بزرگ
ضرمه بفتحين نيم سوخته يقال ابرمانخ ضرمه اى حد
ضرم ج - ضرم سوخته يقال ضرم الشئ اى شد حرة
و ضرم الرجل اشتد جوعه و حرته لغار و اضطرت
و تضمرت اى التبت احرام تضريم فزوا انيدان
و تضرم عليه بفتح شد بروى فرس ضرم ك م شد يد
العد و ضرم ايضا كرسنه و جوزة عقاب -
ضرم - ضرم - سخت كز يدن و دندان
فرودن انفى ضرم بكسر نين لغت منه تا قفة
ضرم اندك شير كلان سال -

ضرغم - ضرغامه - ضرغامه - ضرغامه - و ضرغم
الابلطال شيرى نمودند و ليران -
ضغم - ضغم - كز يدن روع بفتحها ضغانت بالضم كز
و انداخته ضغم كز يدن روع -
ضغم - ضغم - فراجم آوردن چیز برادر چیزی تضام فرا
شدن يقال ضغم اى فالضغم ضامه و تضام القوم -
و اضطرت عليه الضلع اى اشتلت اضماره من الكتب
و ضماره لغت في شتوارة يقال جاء فلان باضماره
كتب و الاضماره ابجاعة و يقال للفرس سباق
الاضماره اى الجاست - ضامه بالكسر آلت فراجم آوردن
اسد ضامه بالضم اى يضم كل شئ ضمضم مثله و ايضا
غضبان و نام مرد -
ضيم - ضيم - ستم کردن روع فاك م نه ضمير و
مستقام اى مظلوم و قد ضمت اى ظلمت مجموع لا
و قد ثلث لغات ضيم و ضم و ضم و ضم ك ما قيل في سجع
ضيمه بالكسر - انا كوه -
ضغم - جعفر و علا بطلسه و ضغم بن ابى يعقوب تابعى -
ضغم - كنفذ و جعفر بن قبيله و هم الضغامة و الضغامة
كانوا ملوكا بالشام زاده با و النسبه -
ضرسام - بالكسر ابيست معروفه ضرسامه بالكسر
مروست فردا به و ناكس -
ضرم - كجفر اسد و درنده نر -
ضرم - كز برج كلان شكم و الضراطى بالضم من
الاركاب يا نه سطر بر آرد -
ضام - بضم ضرا - لغت في ضام بضم ضيم
ضرم - كز برج ناكس -

فصل الطاء

طمح - طمحه ايل - مظلمه طمرا ليل كذا كذا يقال

لغته في الصحاح رجل مصم بالكسر اى غليظ و يقال هو البحرى الماضى و فى القاموس الغليظ القصير و البحرى الماضى ۲۲ مثله اضمام كغراب بالضم به شئ الى شئ ۱۷

و متناظره من الناس ای جماعتی از نو سنی از گیاه
 در جل طعمه مثال بجزه شد به العراک -
 طحرم - طحرمه السقاء - و طحرمه ای مائة و کذا یک
 القوس اذا وثرت بها -
 طحیح - طحیحیه - بالضم سیاهی نوک کبوتری که پیش از طعمه در
 طحرم - طحرم - بالکسر سکه و سبیل طحیم بفتح ایاء
 بر سبیل طحیمه بالضم کیبوی دندان یقال طحیمه
 و اطرمست ایضاً - طحیمه خاد از چوب معرب طارم
 طرخم - اطرخم - ای شیخ با فقه و تعظم و شاب
 مطرخم ای حسن تام -
 طرسم - طرسم - سرفرو برد و طلسم شده -
 طریم - اطریم - باعتدال گو امیدن شبان
 مطریم لغت من -

ان استطعم الامام قاطمه و ای اذا استفتح فاستفتحوا علیه
 اطعام خور سبیدن - و در سبیدن درخت میوه را بقایا
 اطعمت النخله اذا ورک ثمرها - اطعام و هو افتعال حره
 مگرفتن غوره یقال اطعمت بالبصرة مستطعم الفرس
 بفتح العین حاقله و در جل مطعم کبیر المیر شد به الاکل
 بالضم مرزوق طعمه بفتح العین کسر یا کمان قال الشاعر
 ذی الشمال من الشربان طعمه کبیر انی عجم اعطت
 نقویم به مطعم نام بالکسر سیار طعام بهنده قال الفراء
 یقال جزو طحوم و طحیم اذا کانت بین الفقه و السبید و
 و تم تطعم تطعم ای ذوق حی تشتی و تامل مطعمتان دو
 انگشت پیشین به برغی -
 طغیم - طغام - بالفتح فرو یا به واحد و جمع سوا
 و فرو یا مرغان طغامة واحد بالکسر و المونث سوا
 مثل نعماته و لا یعرف لا اشتقاق -

فی و صفت النبی صلی الله علیه و سلم لم یکن بالمطعم الا بالکرم
 ای لم یکن بالمدور الوجه و لا بالموتخین لکنه مستطون اوجبه
 و یقال اطعمت الطعام اذا کرهته - و ما اورعنی ای اطعم
 به ای الناس - طمان بالفتح نام مردی -
 طیم - طامه الله علی الخیر و الطیمه ای جمله مثل طانز -
 طحلمه - بالکسر بر یقال ما فی السبا طحلمه ای عجم -
 طحارم - کعلا بطور تشکیمین -
 طرخمه - از خشم یا گردن کشی سرفرو داد و ردن -
 طرحوم - بالضم در از آب مزه برگشته -
 طرشیمه - تاریک شدن یقال طرشیم اللیل -
 اطرخم - گردن کشی کرد -
 ططام - بالکسر موضعیت ططوم بالضم آب مزه برگشته
 طوطه - بالضم برگ و بلاد داده باشد -

طحرم
 طحیم
 طحلمه
 طارم - طحارم
 طرخمه
 طرحوم
 طرشیمه - طرشیمه
 اطرخم
 طرسم - طغیم ططام
 طریم - طوطه

فصل الطار

طلمه - طلمیه - بالضم کو مانج و فی الحدیث انه علیه السلام
 مر برجل یعلی کلکله اصحابه فی سفر قد عرق فقال
 لا یصید به جهنم ابدا -
 طلحیم - ای شیخ با فقه و تعظم و الطحیم اللیل
 ای و حکماک ططام بالکسر موضعیت و باحما و ایضاً
 ماده فیل ططوم بالضم آب به مزه -
 طلم - طلم - در انباشتن رعب و اص ۲۲ یقال فی
 کل ذی طامت طامه و بریدن موی طوم که زود موی
 را اطامه روز قیامت اطام و وقت بریدن موی و
 بشم شدن استطام که کس طیم بر شاخ درخت فرو دادند
 مرغ طیم زم زم رفتن دو بدن رعب و اک ۲۲ رجل
 طلم کسرتین ککلاج ططانی بالضم مثل طلم بالکسر در یا
 یقال جا بر طان بالضم و الهم ای بالمال الكثير -
 طلم - فرس مطعم و در جل مطعم - تام المخلق - و هو التام
 من کل شیء - و وجه طلم ای مدور تام و منه الحدیث

طلمه - طلمیه - بالضم کو مانج و فی الحدیث انه علیه السلام
 مر برجل یعلی کلکله اصحابه فی سفر قد عرق فقال
 لا یصید به جهنم ابدا -
 طلحیم - ای شیخ با فقه و تعظم و الطحیم اللیل
 ای و حکماک ططام بالکسر موضعیت و باحما و ایضاً
 ماده فیل ططوم بالضم آب به مزه -
 طلم - طلم - در انباشتن رعب و اص ۲۲ یقال فی
 کل ذی طامت طامه و بریدن موی طوم که زود موی
 را اطامه روز قیامت اطام و وقت بریدن موی و
 بشم شدن استطام که کس طیم بر شاخ درخت فرو دادند
 مرغ طیم زم زم رفتن دو بدن رعب و اک ۲۲ رجل
 طلم کسرتین ککلاج ططانی بالضم مثل طلم بالکسر در یا
 یقال جا بر طان بالضم و الهم ای بالمال الكثير -
 طلم - فرس مطعم و در جل مطعم - تام المخلق - و هو التام
 من کل شیء - و وجه طلم ای مدور تام و منه الحدیث

ططام - ططامه مثل خطاب و هو الکلام و الحلیه -
 ططلم - ططلمه یعنی کرم کردن رعب و تک م و وصله
 وضع الکنه فی غیر موضع قول تعالی لم یظلم منشیاً ای لم
 تنقص یقال من شیء ابداً فالهم - و فی المثل من یستر علی کذب
 فقد ظلم کلما ته علیه من ظلمه یکسر اللام و او خواهی تطلمن طمان
 ای ظلمنی بانی - و تطلم نه ای فریاد کرده شد از زوی نظام
 البقوم تطلم بظلم نسبت کردن از نظام اظلام ستم کشیدن
 و استعمال کردن فی الافعال من غلبت لغات منهم من
 یظلم - انما و طار فی ظلم الظار و الطار جمیعاً یقول الظلم
 و منهم من ینغم الظار فی الطار فیقول الظلم و یدکر اکثر اللغات
 و منهم من یکبره او غام الاصلی فی الزائد فیقول الظلم طلم
 مثال فیسوق بسیار ستم ظلمه بالضم تاریکی خلافت النور و بضم
 اللام لغه فیه ظلم ظلمات سج ظلمات بفتح اللام و سکو تنها
 که تک اظلام تاریک شدن قالوا اما اظلمه و اما انواره

طلمه
 ططام
 طلم
 ططلم
 طلم
 طلم

و هو شاذ و اظلم و ظلم بالكسر بمعنى - و در تاریکی شدن
 قوله تعالى فاذا هم مظلمون - ظلام بالفتح تاریکی اول شب
 ظلماً شب تاریک و تاریکی و يقال لقيته اذني ظلم بالفتح
 ای اول کل شبی او اقر ب قبیل اول ذی ظلمة یعنی ای
 اول شبی بعد بصرک فی الرؤیة - و قبل ثلث من لسانی
 بالفتح الا فی ثلثین لدرج ظلم لا ظلم ما علی غیر قیاس الا
 قیاسه ظلم بالسکون لان احد ثلثها مظلوم شکر که شکر
 جفراش شدن خورده شود و ظلم ظلمة کذاک بقال منه
 ظلم و طبه ظلماً اذا استقی منه قبل ان یروب و یخرج زبده
 و ظلمت البیاری نحر من غیر دار - و ظلم الوادی اذا
 جاوز المار حده - و ارض مظلومة ای لم یختر قائم حفرت
 و ذلک المزاب ظلم و هو ایضاً شمرغ نر ظلمان بالکسر
 و الضم ج - ظلم بالفتح آبداری دندان و درخشندگی
 آن ظلموم بالضم ج - اظلم جاکا ہے -

عظم

عجم

عدم

ظعام
ظلمة

فصل العين

عجم - عجام - در مانده -
 عظم - عظمه - وقت نماز خفتن و بعد از غیبت
 شفق از طلوع اول شب - و باقی شیر که بعد از دو شیر
 فرود آرد ستور به پستان يقال حلبنا عظمه عظمه ای
 ناقه لاتدر الا عظمه - و يقال عظم اللیل یعنی و عظمه ظلام -
 عظم و رنگ و تاخیر کردن ریح و اک ۲۲ يقال جانا
 ضیعت عاتم و قرمی عاتم ای مس لبطی - و عظم قراد و عظم
 و عظم ای ابطا و عظم علی المرأی کعنا - و ما عظم ان فعل کذا
 ای البشاد ضرب و حل علیه فاما عظم ای فاجتنب ضرب و عظم
 نقول فما عظم یقال عظمنا من العظمه کما يقال صومنا

عجم
عظم - عدم

عوم

الصبح تقسیم بوقت عظمه رفتن عظم بالضم و ضمیمین تیون و
 عظم - عظمه - کز بسته شدن استخوان شکسته و مع فک
 ۲ و کز بسته لازم متعدد و سست و وقتش شده دان را
 احتتام کذاک عظمه ناقه استوار شتم ذکر و شیر ذی الشل
 الا کن صناعاتی عظمه ای ان لم کن حاذقاً فانی عمل
 علی قدر معرفتی و يقال خذنا فاعظم برای استمن بیک
 عینوم شتر بزرگ و بیل او - و گفتار عیشام در نخته
 عثمان نام مردمی و بچه شوات -
 عجم - عجم - بنج منزله مثل عجب و هو العضم شتران
 خردسال عجم ج - و دندان فرو بردن بر چوب جز
 آن بخت و نستین سخن و سستی آن ریح و اض
 و يقال عجمت عوده ای بروت امره - عوام جم دندان یا
 و يقال عجم اذا کان عریض النفس - و الثور عجم قره اذا قره
 به شجرة ببلوه و جذبانیدن شمشیر بخت تجر به - و لفظ نهادن
 بر حرف و يقال عجمت الحرف عجمه و لا يقال عجمت الحرف
 و منه حروف العجم و منها حروف و لفظ العجم کما نقول
 مسجد جامع و صلوة الادی مسجد الیوم ای جامع و صلوة
 الساتة الاولی - و العجم ایضاً معنی الامام مثل الخرج
 و الدخل - و يقال عجمت الکلام ای صیرت عجمیاً خلاف عجمه
 عجم یعنی عجمی که انگور و مانند آن عجمی کی -
 و غیر عرب مردم عجمی کی عجم بالضم خلاف عرب - و يقال
 فی لسان عجمه یعنی عجمیت عجمه ایضاً آخر گفته
 عجمه بالتحریک ایضاً در نخت خود که از تخم رسته باشد عجمه
 ج - و صخره بای سخت ابل عجم یعنی تشنه بد شتران
 که بخوردن خال از شور و خرسند شوند عجمای چهار بای
 و فی حدیث جیح العجم جبار و عجمت بک لانا انما لا عجم
 نقل من لا یقدر علی الکلام اصلاً فهو عجم و عجم ایضاً آنکه
 سخن پیدا و فصیح نتواند گفتن اگر چنانچه عرب باشد عجم و عجم
 من عجمان شقی عجمون عامه ج - و قوله تعوی و جعلنا

قرانا عجمیاً ای سواد الهم بلسانهم و قوله تعوی و جعلنا علی النض
 الا عجمین - و يقال لسان العجمی کتاب عجمی و لا يقال لسان
 العجمی فتسببه الی نفس الی ان یکون عجم و عجمی یعنی واحد
 مثل حمل قسره و مسری نواذ - و دور دوراً لا یکن رده
 عجم ایضاً موجی که آواز و شنوده نشود و منه يقال صلوة
 النمار عجم الا لا یخبر فیها القراءه ناقه عجمه ای عجمه
 و قویة علی السیر و ما عجمت عینی من کذا ای ما اخذتک
 و يقال رأیته فجمعت یعنی تعجب که نما تفرده و باب عجم
 منقل - و استعجم علیه الکلام ای استعجمت عجمه ناقه استوار
 عجم - عجم - بالکسر کوتاه سخت اندام عجم بالضم
 مرد سخت استوار و ربانی عن الذکر بک - عجمه
 درختی عجمه بالفتح شتافتن -
 عدم - عدم - یعنی نیستی و کم کردن ریح ک
 ۲ و دروشی عدم بالضم مثله اذا ضمت اوله
 و اذا ضمت نقلت و کذاک الحجة و الحجة و اصله الصلب
 و الرشد الرشد و الحزن الحزن - اعدام نیست گردانیدن
 و در ویش شدن فرو نمودم و عدم - و يقال لایعدم
 نه الا مرای ما یعدم - اعدام بالفتح نوعی از طلب که
 در مدینه باشد عدا مت نام آبی عدم جوب بقم و يقال
 دم الاخرین و آن نوعیست از رنگها - و دار و با -
 عدم - عدم - گزیدن و خوردن یعنی ریح و
 ک ۲ فرس عدم رک ۲ لغت و ماست کردن
 و الاسم العذیة عذائم ج - و منع کردن از خوردن و يقال
 عذره عن نفسه اے و ف -
 عوم - عوم - ریح اک ۲ بند بای با واحد
 من لفظ قبیل و احده عوم عوم گوشت از استخوان
 باز کردن درخت خامیدن ستور ریح و اض ۲
 ک ۲ عوم بالضم استخوان گوشت از وی باز کرده
 و درخت خائیده و شوخی عوامه - مصدر من یقال

حقی عارم بین العرام عرم وک (۲) مثله عرم اسه
 تفرق باین گزشت از استخوان باز کرد و عرم آنکه درو
 سیاه و سپیدی باشد عرم بالضم ج- و بیضه های
 سنگ خوار جبهه عرم از سیاه سفید قطیع اعرم رسد که
 در وی بز و گوشت است و جبهه باشد عرم بالضم سفیدی لب
 گوشت عرم بفتخین ریگ نو ده- و زخم کوفته گرد کرد
 عرم مصفا ریگ نو ده- عرم لشکر بسیار عرم کوش
 بالضم بسیار لشکر-
 عرم- عرمته- نوک بینی یقال کان ذک علی
 رخم عرمته و عرمته بالسا و عرمته بالثا و ایضاً ای
 علی رخم الف-
 عرم- عرم- باکسر شامی که بر وی شمشیر باشد
 عرم- عرم- بفتخین چیزه که در حشا عرم
 گرد آمدن-
 عرم- جل عرم- شل جواهرم و ناقه عربانه
 اسه عرم-
 عرم- عرم- بالفخ و الضم عرمته و آهنگ کردن
 رخم فک (۲) و دل نهادن بو چیزی قولت نم و لم
 نجد له عرمای صریحه امر عرم قصد کردن اعزمت
 علی کذا و عرمته یعنی بر جا و راه رفتن و عرمته
 علیک یعنی قیمت علیک عرم امضونتها- عرم
 ناقه کلان سال و گنده پیر-
 عرم- عرم- بفتخین خشک شدن کف و قدم و
 کتف شدن آن رخم ک اف (۲) عرم عسا و لغت منه
 عرم بالسکون طبع و اخشن رخم فک اسه یقال
 نزال الامر لایسم فیہ ای لایطع وانی فی عرم ای مطیع و
 در آمدن در میان جنگ و صف حرب بیباک
 و نسب کردن- یقال فلان لیسیم اسه بکشد و
 یعمل نفسیه- اعصام و ادن انچه مطوع یا خند

والاعصام ان تضع لشار و یاء فی الراعی فیلقه الی
 کل واحد و لد با- عاصم نام مویخته-
 عشم- عشم- بفتخین شل عشمه پیری و خرنی یقال
 شیخ عشمه و عزم عزمه ای هم در عشم بفتخین نان خشک
 عشمه پارو نان خشک عاصم ریگ نو ده عیشوم
 شور گیا خشک شده عیشوم تکیه-
 عصم- عصیم- باقی ماند اثر خندا و قطران ماندن
 بردست عصم بالضم مثله عصمه بالکسر بار داشتن یقال
 عصمه الطعام ای من من البحر و نگا داشتن از گناه
 و خوف کسی را یقال عصمه فاعصم- عصم در زیدن رخم
 فک اک (۲) اعصام چنگ در زدن قولت تعالی و اعصموا
 بحبل الله جمیعاً ای تسکوا- و قولت تعالی لا اعصم الیوم
 من امر الله بجزان بر او لا معصوم اسه لا ذراع عصمه
 ابو عاصم کبیت بست عیشوم بسیار خوار و بالضافه
 العجمه ایضا- عصمه بالضم جمیل و سپیدی بازو سے
 آ بود مانند آن اعصام ج- معصم باکسر جای دست
 بر نخوی غراب اعصم زاع که نوک بال او سپید باشد
 اعصم ایضا آ بود که بازو با سپید دار و عصما
 مؤنث عصام باکسر چنگ مشک و دوال که پوسه
 بر در زدن مشک را- و نام حاجب نعمان بن المنذر و
 فی المثل کن عصامیا و لا کن عظامیا- اعصام بند
 ساختن مشک را- و بر رخی یا زین چیزی ساختن
 که را کب دست بروی زند تا نیفتد- و دست دران چیز
 زدن از خوف افتادن اعصام استصام کند که
 و ملازم یار در رفیق خود بودن خواصم دیهای اشاکیه-
 عصم- عصم- سر آماج- و بیل گندم پاک کن- و
 قبضه کمان و و مغزه شتر اعصم ج-
 عظم- عظم- استخوان عظام ج- و چوب جمل عظام
 بزرگ شدن عظم کس اف (۲) مثله رخم بعظمه فو عظیم

و عظام بالضم- و عظم الشی بالضم بزرگی و بیشتر چیزی
 و یقال فی العجب عظم البطن بطناک یعنی عظم انما عظم
 منقول و انما یکون ذکای فاما کان ما حاوز ما و کل ما حسن
 ان یکون علی نعم و یس صح تخفیف و نقل حرکت او وسط
 الی اوله و الا بحسن لم یقل و ان جاز تخفیف قول
 حسن الوجه و جهک و حسن الوجه و جهک بلا نقل و
 حسن الوجه و جهک منقول و لا یجوز ان منقول قد حسن
 و جهک كما یقول نعم الوجه لانه لا یصلح فیہ نعم و یجوز ان
 تخفیف منقول قد حسن و جهک نفس علیہ- اعظام عظیم
 بزرگ کردن بزرگ داشتن عظم بزرگی نمودن استعظام
 بزرگ شمردن و بزرگی نمودن و یقال تعاطف امر کذا- و
 اصا بنا مطرا و تعاطف شامی لا یصلح عند شئ عظیمه مقله نازک
 شدیده اعضا و اعضا تعاطف با شجره که بر سرین بندند زنان تا
 کلان نماید عظمه بالضم عظامه بالشدیده که کف عظمه بفتخین
 بزرگی قدر عظمه الذراع سطره بازو
 عظم- عظم- بکترین نیل و دوسمه و شب تاریک
 عقم- عقم- عقمه- بالفخ و الکر نوعی بزرگ و نگار
 عقام بالفخ نازک است- و حرب سخت- و بدنو- و بیار
 دشوار و قیاسه بالسنن الاخیر الضم الا ان المسوح هو الفخ
 معاقم چون با عقم کی- و گره گاه عقم بالضم و الفخ نازک است
 رخم فک اک (۲) و ک اف (۲) کلام عقمی بالفخ و الضم عقم
 رخم عقم و امره عقم و نسوة عقم بالضم و عقمین و رخم
 عقم لا یفخ شجره و لا سما- و قیل الملک عقم لان الرجل
 یفعل انبه و اغاه فمخاض الملک و یوم التیمه عقم لانه
 لا یوم بعده و اجمع عقم بفتخین و السکون و عقمته
 مفاصله ای بیست و فی الحدیث تعقم اصیلاب
 المشرکین- و اعتم الله رحمة نعمته محموله اذ انما یقال
 اوله- و هم معقودت ای مسدوده لانه- اعظام و عظم
 ان تحفر البئر فاذا قربت من الماء اختفرت بئر صغيرة

عشم

عصم

عرم

عروم

عوزم

عروم

عظم

عزم

عصم

عصم

عظم

اسه فی المصلح بعض المصطلح- و فی القاموس المرم محرک و العرم بعض القطار و جمع عرم عرم بالضم و جمع عرم عرم

قیم - گیس مرد درشت نیوم حج - نمان پان
مسه ب -

فصل القاف

قیم - ققام - بالفتح و تفتیح بالضم نوعی از رنگها ققم
چیزی بدان رنگ اتمام بران رنگ شدن و باز ققم
الرش - و اسود ققام و قاتن ایضا بالنون و قاتم
الاعاق ای منبر النواهی -

قشم - قشم - له من المال - ای عطاء و عده من المال
بنیده لرحم تا ک ۱۲ مثل قذم و غزم و قشم قشم قول
من ۱۲ نام مردی مدول عن قاشم و هو علی ایضا
ویکی از نام های گفتار ققام مثل ققام نوشت من
و یقال للامه ققام کما یقال فارماح ققم بسیار
عطا و بسیار غیر قشم مثل - و یقال ایضا من
ایشر ققم و قشم -

قشم - قشم - پیر قرقوت مثل قمل ز ققم قشون یا
در کارهای افکندن سینه اندیشه ریح من اض ۱۲ غمته
بالضم هلاکت جایی - و تنگ سال سخت ققم الطریق
رض ان ۱۲ و شواری بامی راه و ققم اهل البادیه
ای اجد نواید غلوه بلا دارین - اتمام در افکندن
بسنجی یقال ققم قومه القوم و ققم المنه ایضا و غله
قوله تعالی فلا تم العقبه - و الققم لفتح الهاء البعیر
الذی یریح و یشی منی سته و اجد ققم ساعلی سن -
ققم در آوردن چیزی در چیزی بی اندیشه - و انداختن
اسب سوار را و ققمه یعنی ای از دره مقام قمل که
سوی ماوه رووی آنکه را کشتادور -

قدم - قدوم - مقدم از سفر آمدن ریح
ک ان ۱۲ و یقال و روت مقدم الحاج تجمله
ظرفا و هو مصدر ای وقت مقدم الحاج - قدم بالضم

پیش شدن ریح من اض ۱۲ قوله تعالی یقدم قومه
یوم القیامه قدم رک ان ۱۲ و یرینه شدن (صغیما)
قدیم نسبت من قادم مثلا - و یقال قدما کان کذا
بالسکون و هو اسم من القدم جبل اسمین بهاء
الزمان - و منضی قدما یعنی ای تقدم و لكن
اقدم پیش و آمدن و شجاعت نمودن و یقال
اقدم و هو زجر للفرس و اقدمه و قدمه پیش فرستاد
اور او قدم بین پیه ای تقدم یعنی پیش در آمد قوله تعالی
لا تقدوا من یروی المد و رسول - قدم یعنی پیش
پای اقدام حج - و پی و اثر یقال لظلال قدم صدق
ای اثر حسنه و کذا لک القدمه بالضم و یقال شمی
القدمیه - ای تقدم - رجل قدم رن اک ۱۲ ای
مقدم مقدم مقدامه بالکسر تنگ بار و یقال ضرب
فرب مقادیمه ای وقع علی وجهه - و استقدم و تقدم
یعنی - و یقال هو جری المقدم بالضم ای جری عند
الاقدم مقدمین کبیر الراهل مایلی الالان یعنی کج چشم
کوز با حلی بصدغ یعنی دنیا را چشم و یقال شططا المقدمه
و هی شططه - قوادیم بطیر مقادیم ریش یعنی پره ای راز
بال میخ و بی عشرتی کل جناح الواحده قاده و
یعنی القده ای ایضا - قادم الانسان رأسه قیدوم
اجل الفرو من کل شیء صدره و وجهه مقدمه یعنی پیش
مقدمه پیش بکسر الدال یرک لشکر تقدمه یعنی بضم
النار و الدال مشدده الیاء اسم من تقدم پیش
شدن یقال مضمی القوم القدمیه - یقدم بالباء
نام مردی قدام بالضم و تقدم پیش قدیمه و قدیمه
صفره و بها شاذان و باز آیندگان از سفر
قادمان قادمان دو پستان پیش قادمی الرمل و
قیه ست لغات مقدمه و مقدمه بکسر الدال خفیه و مقدمه
مقدمه لفتح الدال مشدده و قادم و قادمه

و کذا لک هذه اللغات کلها فی اکثره الرمل - قدم
بالفتح تیشه قدم یعنی حج - و حج القدم قدام و
نام جاسے -

قذم - قذم - مثال عین سخت - و تیز و روان قدم
ای هرج - و قد استل من المال مثل قذمت و قول
قدم مثل قزم و رجل قدم متاع الخدم از اکان سیدان
الکثیر من المال و یا غذا الكثير -

قزم - قزم - یعنی الراء شتر گرامی که بروی بار
کنند و عجبت کشتی بر آید اور ایاجت آنکه فریه شود
و کشته اور ایقال اقرمه فهو قزم قزم مثل و منه
قیل سید القوم قزم مقزم تشبها بک - قزمه قزمه
بالضم پاره چرم بریده که از بینی شتر آویزان مانده
بجست نشان یقال قزمیت البعیر و هو مقدم - قزم
قزم نخست بخورون آمدن کودک و بچه استوار حج
من اض ۱۲ تقدم مثله - قزامة بالضم نان سوخته بر
تور مانده - و عیب قزم بالتحریک آرد وی گوشت
آمدن مردم رار حج ک ان ۱۲ صلته بالی قزم بالکسر
پرده بالفتح قزم مقزمه مثله - و یقال مقزم بکسر
خلان قبل اناه ای صارت قزما -

قروم - قروم - یعنی الضمیتین داروی قردمانی
قباسه اکثره بخیر آکنده بجست حوب -

قروم - قروم - و یقال ذهبوا شمایل بقروم حتمه
بکسر القاف و سکون الهاء ای تفرقوا -

قزوم - قزوم - یعنی تخته کفش و زان -
قزوم - قزوم - بالضم کنه بزرگ -

قزوم - قزوم - تخم عصفور قزوم مثله -
قزوم - قزوم - یعنی القاف کودک شیر زده -

قزوم - قزوم - بالتحریک فرو ایگی و خایگان بستوی
فی الواحده و حج و الذکر والاتی لا زنی الاصل مصدر -

قدم

قزم

ققم

قروم

قروم

قزوم

قزوم

قزوم

لشم - کرم کرم

کرم

کرم

کشم

کشم

کرم

کشم

کرم

کرم

نام کرمی کتابه قبيله -
 کرم - کشم - کشم - پر کردن مشک اکثر فرخ شکم و سیر شکم
 کرم باز داشتن از کار سی ریح مع ماضی ۲) اکثر ایضا
 نام مردی -
 کرم - کرم - گزین ریح مع ماضی ۲) و ۲) و
 در سخن با بن مکرم گزیده کدما به باقی هر چیز که خورده
 باشد و يقال البعیر مکرمه اذا لم یکن به اثره ولا دم -
 کرم - کرم - بالتحریک جو انزوی و دردی و عزیزه
 نقیض لوم ریح بضمها فوکرم و هم کرام و کرام و هم
 کرام و يقال رجل کرم و هم دبی و هم کرم ایضا علی
 المصدر و کرام بالضم مثل کرم فاذا فرط فی الکرم يقال
 کرام بالشدید کرامون ج - و الکرم الصفوح - و کرم
 السمات اذا جاء بالفتش و يقال فی التعب ما کرم
 و هو شاذ و یا کرم ان یفتح الراء نقیض لمان کرمه
 فکرمه اگر مای فاخره فی الکرم فغلبه فیہ - و قره
 قول تعالی و من بین الشد ثمان من کرم یفتح الراء و ای
 اکرام و هو مصدر مثل مخرج و دخل کرم و در جملین يقال
 رايت فی عنقها کراما من ثوبها کرمه تندی سر سرینا
 کرمه بضم الراء و درگی کرام ج - ارض کرمه زمین صالح
 مربات را کرم کدک قال الکسانی لم یجی السفل للمذکر
 الاخر فان دران لا یقاس علیها کرم و معون قال الفراء
 هو جمع کرمه و معونه اگر و مع من کرم کا مع جرم عجب -
 کرم کرم نمودن بکلفت اکرام گرامی کردن تکرم بظلم
 و فرزندان کرم آوردن الاسم الکرامه و هم ایضا کرم
 خرم اشکرام بزرگوار سه دست آوردن و چیز نفیس
 گرامی پیدا کردن فی الشلل اسکرست فاربط -
 کرم - کرم - کوتاه سطر کرمه و در بین کوتاه
 و در بین خر کرمه شد -
 کرم - کرم - کرم - تیر کرم کرم کرمین کرمین

فیما شکر -
 کرم - کرم - بالضم زعفران کرمه قطعه منه -
 کرم - کرم - بزندان پیش شکستن ریح مع ماضی
 کرم بختین کوتاهی و سطر لب - و کوتاهی بینی و
 انگشتان يقال فرس اکرم و انعت اکرم و ید کرم
 کرم بالفتح ناقه که هیچ دنداننش نماند از پیر -
 کشم - کشم - دست المیدن پاک کردن چیزی خشک
 رابع مع ماضی ۲) کیسوم علت خشک بسیار خیل
 اکاسم تکا و یرکب بعضها بعضا من الکثرة - (و کیسوم
 الجشی صاحب الفیل -
 کشم - کشم - نقیض نقصان در خلقت و حسب
 رجل کشم لغت منه يقال احد جانیه و این دآخرها
 کشم اذا کان البوه حرا و امره کشم از بن بیته
 بریدن ریح مع ماضی ۲) -
 کرم - کرم - خشم فرو خوردن رجل کشم فرو خورنده
 غیظ کرم فرو خورده کشم ایضا کشم ان کرم بالضم
 خاموش بودن ریح مع ماضی ۲) و از شخوار باد استاد
 فتره يقال اری الابل کرمه لا تجتر - و قوم کرمه اسے
 ساکتون - و يقال اخذت بکلمه اسے بخرج نفسه
 کرم ج - کلمه موضع کرمه بالکسر چای به پسو
 چای که آب راه هر دو یک باشد - و حقه سر عود
 تراز و کشته بروی بندند - و بی که بر سر با سه تیر
 دند - و دوال که بر کمان بندند -
 کرم - کرم - بالکسر پیوز بند شتر يقال کمت البعیر
 فوکرمه - و کمت الوعا و اذا شدت راسه - و کرمه
 فلا یرج - سکا عه بر سه و ان يقال کرمه و کرمه
 اذا التزم غاب فی التقیب -
 کرم - کرم - سخن با فائده تقع علی التقیب و الکثیر
 فی حد الکلام انه صند یکن بها المی من الاعلام فی

نفسه تارة بواسطة الاصوات المقطعة وتارة بواسطة
 الکتابة تارة بواسطة الاشارة کلید (ک) اک (م) یک
 سخن کلمات ج - کلید بالفتح و الکسر سکون اک
 غلت لغات مثال کید و کید و کید و یک تصیده تام
 کلیم هم سخن تکلم کلام بالکسر و التشدید سخن گفتن
 مثال کد به کد و کد ابا - و يقال تکلمت کلمه و
 بکلمه و کلمه اسی جا و تهر - و يقال کما انحصار من
 فاصحا تکلمان و لا تغل تکلمان - و ما اجسد تکلم
 بفتح اللام اسی موضع کلام کلمانی بالفتح و الکسر سخن
 گوی و فصیح کلم بالفتح خشک و خسته کردن کرم کلام
 خشکی با يقال کلمه کلمه - و قرنی قول تعالی اخرجنا هم
 و اخرجنا من الارض نکلمه اسی تخریم نکلمه ایضا جرات
 کردن کلمه اشدرام عیسی علیه السلام -
 کلمه - کلمه - بالضم پر گوشت روسه در خسار
 کاتبه گوشت گرد آوردن روی امره مکلمه لغت
 دند - ام کلثوم نام زنی -
 کلم - کلم - بالضم آستین اکام کلم ج - کلمه بالضم کلاه
 گرد کم کلمه بالکسر غلاف شکوفه کلام اکام کلام ج -
 و کلمه جمع الجمع کلمت انخله فی کرمه و کرمه اخیل
 اذ من تریش فوکرمه - و يقال کمت انخله و کمت
 ای اخرجت کما حاکم کلام کلمه بکسر هم ایضا ما کرم به
 فم البعیر لئلا یبعض - کمت الحیث پوشیدم سر خرم را و
 کمت القیض جعلت کما کلام بالفتح گرداندم کرم
 چند و هو اسم ناقص مبنی علی سکون و له موضعان
 الا استفهام و الخبر تقول فی الاستفهام کرمه و عند
 نسبت ما بعده علی التمییز و فی الخبر کرمه و هم انقفت
 تریه الکفر نضت ما بعده کما کنفص بر الاله
 لتقلیل و نه التکثیر و ان شئت نسبت ما بعده و ان
 جعلت اسما تا شدت آخره و حرفه نقتل اکثره

وطلية مستديرة صلبة يلملم والملم ميقات ايل من ورج
 لم نهري حرت نهي لما مضى وهي باذنه يقول لم يفعل لك
 ترد انه لم يكن ذلك لفعل منه فيما مضى من الزمان
 وكذلك لا وان حرفان للشي الا ان لم نفتح الفعل لك
 فعل ولا نفي بقولك فعل ولم يقع الفعل منه بماسنفة
 تقولك هو يفعل او كان في حال الفعل وان نفي تقولك
 سيفعل ولما ايضا حرت بجزم والم المالك ذلك ولما جعله
 ثم ما هي نفي تقولك قد فعل تقول للرجل قد مات فلان فتقول
 لما نيت وهو نفي موقع لم يقال اتك ولما اهل اليك
 اسي لم يصل ليك قد تغية مشاه عن معنى لم فيكون جوابا
 وسببا لما وقع ولما لم يقع تقول خبر تيلما ذهب ولما لم يبق
 وقد يقول فعل بعد قول قارب المكان ولما تيريدنا
 ادخله ولا يجوز الا يستعمل الفعل بعد لم واما قوله تعالى
 وانا نكح ن لي فقيم بالمشهد قال الفراء والمسلم
 ما نكح كشرت فيه اليماء حذف منها واحدة وقرا
 الزهري لا بالثنتين اي جميعا وتعمل ان يكون
 اصله من من فحذف منها احدى اليماء وقعا من
 قال لما نكح اذا خليس يعرف في اللغة لم جردا وهو
 حرت لية فهم يقول لم نكح بـ والاصل لما نكحت
 الالف قوله تعالى عفا الله عنك لم اذنت لهم فقد
 البار عليه في الوقت فتقول لمـ

لوم - لوم - كوميدين (ع ن اض ٢) لوم
 كذلك طيات كوش ملاوم ج - يقال لامه ولومه
 ايضا للبا لية فوم لوم وذلك لانهم قوم ج لا يمشون
 كوش لامة كاري ملاصت ناك نوره الامة مناور
 ملاست شدن ولاست كرون وفي قبل رب لوم
 لوم ويقال سلام الريل الى الناس اسم مستدم
 ملاومته يكر كوميدين ملاوم كذلك تلوم انتظار
 ودرنگ ريل بومته بالضم اسي لوم ولومته مثال بقره

كوميدين مثل بقره وهزاة الاول مفعول وان في
 لام الانسان شخيرة - واللام حرت من حردت الزيادة
 وهي على ضربين متحركة وساكنة فاللامات المتحركة تملك
 لام الامر للمنايب كقولهم ليقم زيد بالكسر واما امر وا
 بها الخطاب وقرني فبذلك فتفرحوا بالثا خطا باوقه
 يجوز حذف لام الامر في شعر كقولك انك التويل
 حر الوجه او يملك من كبي - اراد ليك كذا لمام المراد
 كقولهم شعرة قلت ليتوب لزيد اء ما فون فاني صوبا و
 جار بار اولنا من فحذف اللام وكسر الاء على لحن
 يقول انت تعلم - ولأم التوكيد فهو على خمسة اضرب
 منها لام الابداء كقولك لزيد ففعل من عمر ومنها
 التي تدخل في خبر ان المشددة والخففة كقولهم
 ان ربك لبالمرصاد وان كانت كبيرة - ومنها التي
 تكون جوابا لله ولو كقولك لاني لوتريو الغد بما لئيم
 كقروا - ولو لا انتم لكانا مؤمنين ومنها التي تكون
 في الفعل مستقبل المؤكدة بالتون كقولك لتاسك
 التبعين وليكونا من الصابرين ومنها التي جواب
 القسم وحرف الامانة التوكيدية كقولهم ان يكون جواب القسم
 لانه تعالى وان سلم من يطمئن قال لادم الا وسلم
 للتوكيد والثانية جواب لان القسم جازم في كل امر
 وهي المقسم عليه لتوكيد الثانية بالاولى ويرطبون بين التين
 بحرف ان المكسورة المشددة واللام المشددة وهما
 بمعنى واحد كقولك والشهدان زيدا خير منك ووالشهد
 لزيد خير منك وقولك واعد ليقوم زيد اذا دخلوا الام
 القسم على فعل مستقبل او فعل في آخر النون شديدة
 او خفيفة لتاكيد الاستقبال واخرجه عن اسما لا بد
 من ذلك وبحرف ان خفيفة المكسورة وما وهما
 بمعنى قولك والشهدان فعلت واعد ما فعلت
 او بحرف لا كقولك والشهدان فعل لا يتصل بفعلت

يا حملت الابا هذه الحرف الخمسة وقد تحذف و
 هي مرادة - والثالث لام الامانة وهي على ثمانية
 اضرب منها لام الملك كقولك المال لزيد ومنها
 لام الاختصاص كقولك اني لزيد ومنها لام الاستغناء
 كقولك اشاعر شعرا بالجر جال ليوم الاربعاء
 فيكفك يحدث لي بعد النون طرياء واللامان جميعا
 كمنم نحو الاولى وكسرة الثانية للفرق بين استغنا
 به والاستغناء له وقد يحذفون استغناش بقولون
 يا لهما بالكسرة اي يا قوم لهما او هوكم فان عطفت على
 الاستغناش به بلام اخرى كسرتا لانه قد امتت للمس
 بالخط كقول الشاعر يا الكمول وللشبان حب
 وكقول الآخر يا البكر العشر ولي كلبيا وقال
 بعضهم اعد يا آل بكر تخفف فحذفت الهمزة - ومنها
 لام تعجب مفتوحة كقولهم يا لعجب امي يا عجب حضر
 فعدوا اذ انك - ومنها لام العطف بمعنى كي كقولك تعالى
 فكا ووشهدا على الناس كي لي تكونوا ووهية ليداد
 امي لكي تادب - ومنها لام العاقبة كقول الشاعر
 ربح قللمت تغذو والوالدات سخالها او عاقبة
 ومنها لام العهد ولا تصحب الا نفي كقولك تعالى وما كان
 اعد ليعذبهم او لان يعذبهم - ومنها لام التارخ كقولك
 كتبت ثلث خلون اي بعد ثلث من الشهر - واما
 الامانة الساكنة على ضربين اعد بها لام تعريف فلكونها
 ادخلت عليها الف الوصل ليصح الابداء بها وطلت
 الامانة بالوصل كقولك هو الرجل الثاني لام الامر اذا ابتدأ
 بما كانت كسرة فان ادخلت عليها حرفا من حروف
 جازمة لم تسكن كقولك تعالى وكنتم ال الانجيل -
 لثم - لثم - فروخورون ربح كرات الوم بالفتح
 باقة شير ناك كور وخرى - واسپ يكو لمام كور
 ليم سخي الهم كذا لك - فرس لثم مثال لثم

لوم
 لوم
 لوم

وجز آن اصح کلمات ۱۲ و هو قلب نش - نور نشم رک ۱۲ ای
 قیه فقط بیض و سو و نشم نام زنی عطارد و فی المثال اشام
 من عطر نشم و دانه بلسان -
 نظم - نظم شعر و ریشه مرورید و گره بسیار از لغ
 و ستار گاه گانه از جو زانو در کشیدن جواهر برشته
 و سخن در وزن و ترتیب دادن اصح ناک ۱۲ نظم مثله
 نظام بالکسر ریشه جواهر نظام در کشیده در دست شدن
 و یقال لعنه فانظمه ای اختله و انظمت الیه بآجره اذا
 صار فی بطنها بیض -
 نعم - نعمه - بالکسر دست و دسترس و نیکی و ناز و مال
 و منت کو آنچه کرده شود و از نیکی در حق کسی نعمی بانضم
 و انضمه کذلک دان تخت مدت مدت فقلت نعمای نعیم
 کذلک و یقال ان فعلت ذاک فیما و نعمت اے
 نعمت انحصار نعم و بیس یعنی نیک ست و بدست و
 هما فعلان ما ضیان الی تصرفان تصرف سائر الافعال
 لانها استعمال للمال یعنی الماضي و فی نعم اربع لغات
 نعم بالفتح و الکسر مع سکون ۲ نعم کسرتین و فتح الاوالی
 تقول نعم الرجل زید و نعمت المرأة هند و نعم المرأة هنبه
 فالرجل فاعل نعم و زید مفعول اما بان یکنون تبتدا قدم
 علیه خبره او بان یکنون خبر مبتدأ فمدون فانک قلت
 نعم الرجل قیل لک من هو قلت هو زید و اذا قلت
 نعم رجلا فانک قلت نعم الرجل رجلا لان فاعل نعم
 و بیس لایکون الا معرفه بالالف و اللام او ما یفادت
 الی ما یقرب الالف و اللام و یدخل ما علیه فتحیح بین الساکنین
 کقولنا فی نعمای و ان شئت حرکت بعین بالکسور ان
 شدت تحت النون مع کسرتین تقول غسلت محمدا نهما
 کتفی بیا مع نعم عن صله ای نعم ما غسلت نعم بانضم نام زنی
 و نازکی و زمی و نیکی خلاف یوس یقال یوم نعم و یوم
 یوس و یوم نعم و یوس نعمه نرم و نازک شدن فتح

بضمها و مع کلمات او مع کاض ۱۲ کسرتین باین مثال
 فضل فیض و مع کسرتین او هو شاذ نعمه بالفتح ای نعم
 و یقال نعمه و ناعمه نعمت رجل منعم بالکسر ای بفضل
 و یقال التیت ارض فلان فکنت منی اذا و انفته و یقال
 انعم الله علیک من النعمه و انعم الله جبارک من النعمه
 و انعم لای قال له نعم و انعم ای زاد و انعم الله بک عنیا
 ای اقر الله عنیک و کذلک نعم الله بک عنیا نعمه
 بانضم مثل علم علمه و نزهه نزهته و نیک عنیا نعمان ایضا
 نام مردی و هو نعمان بن المنذر ملک العرب و نسب
 الیه شقائق نعمان لانهما نعم بانضم یک چهار پایه واحد لغا
 و هی المال الرابعه اکثر ما یفتح بهذا الاسم علی الاصل قال الفراء
 بو ذکر لالیوث یقولون هذا نعم و ارد و کجج علی نعمان
 مثل حل و طمان و الانعام تذکره و توث قال الله لعالمی
 فی موضع مافی بطونه و فی موضع مما فی بطونه ما جمع الجمع
 انما هم و برادیه التکثیر فقط لان جمع الجمع اما ان یراد به
 التکثیر او الضرب بانضم فکنتین و سکون الاخراری و هو
 عدو و تصدیق و جواب الاستفهام و بانما قص علی
 اذا قال لیس لی عندک و دلیه فقه کف نعم تصدیق لما قبله
 و بیس التکذیب و کسرتین نعمه فی لغا بالفتح شمرغ
 و هو اسم جنس مثل حمام نعمه کی و هو یذکر و یؤنث
 و ایضا چوب برهنه سبزه و یقال شالست
 لغا بهم و زید قدم و نشان که در راه بانصب کنند
 لغام کذلک و ایضا معنی لغام شتر لے از منازل
 قمر لغامه نام مردی و ایسجه ابو لغامه کتبت مردی
 نعمه العین قرنها و یقال نعمه بین و نعم عین بانضم
 فیها و لغام بین و لغامه عین بالفتح فیها رنمی عن
 کلمه بمعنی ای فعل ذلک کراته لک و انما العینک
 لغامی بانضم با و دست راست و یقال لغامک بمعنی
 قصارک لغامان الاراک بالفتح تام و ادنی و یقال نعم

صبا و کلیمه تحیه کانه من نعم نعم کسرتین فیما تفرقه و رختی
 تعیم موعنی بکله انهم بانضم موعنی -
 نعم - نعمه - بالفتح سخن آهسته سخن بجهاد و ناک ۱۲ یقال
 سکت نما نعم بکرم و ما تعیم نعمه آواز -
 نعم - نعمه - حقات کردن بر کسی (صح ناک ۱۲) و
 یقال ما نعت کله الا الاحسان و نعت بالکسر نعمه و
 ناپسند داشتن کار انتقام کینه کشیدن نعمه رک ۱۲ اسم
 فیه لغات لغامه شال کلمات و کلمه نعمه بالکسر شال کلمه
 کذلک و الجمع نعم رک ان ۱۲ شال نعمه و یقال فلان
 بیون النعمیه و هو ابدال النعمیه تا قلم مردی تا قله زنی -
 نعم - نعمه - سخن چینی کردن (صح ناک ۱۲) و الا
 انیمه و ایضا نفس و حرکت یقال سکت الله ناسته ای
 بانضم علیه من حرکت و نفسه و قد یجوز جعل من لغامه نام
 نعت منه تمام ایضا گیاهی خوشبو نموده نقش کردن و آواز
 بامه ثوب منعمه نموده کسرتین سیدی که بر ناخن
 انداخته پیشینه و الدرهم الذی فیه رصاص او نحاس
 و یقال ابانمی ای احد -
 نوم - نوم - خواب و خواب شدن اصح کلمات ۱۲
 علی الاصل و لغامه نام نیام نوم نام و جمع نیام و جمع نایمه
 نوم علی الاصل و نیم علی الشذوذ یقال نمت و اصله نوم
 بکسر الواو دخلت سقطت لا تنقل الحکره علیها نقلت
 حرکتها الی ما قبلها و کان حق النون ان تضم تل
 علی الواو الساقطه کما ضمت القاف فنه قلت
 الا انهم کسروا و فرغوا من الساقطه المضموم و الکسور و
 المفتوح و ما قلت بکسر و بالتدلی علی الیاء الساقطه علی
 فذهب کسالی تقیاس سحر لانه یقول اصل قال قول
 بضم الواو و اصل کمال بکسر الیاء و الا لام منه نم
 مثل ضام نیام نصف و یقال بانومان لکثیر النوم و لا
 نقل اصل نومان لانه یختص بالنداء انما تفریح نوم بکسرتین

نعم

نعم

نوم

اقمن
ن-امن

اذن
اربن

اسن

انن

افن

ارن

واجب القصار الثوب اى دقة-

احسن - احسنه - بالكسر كسبه احسن كلف مع
وقد احسنت عليه بالكسر - مواجزة وشمسي كردن با هم -
اذن - اذن - بالكسر دستورى رجع كلف مع
يقال اذن له ويقال اذن لى على الامير وقول الشاعر
رشدت لى بوابه لى دارها ما تاذن فاني حمواها و
جارها اى لتاذن بخدمه اللام وكسر التاء على لغة
من يقول تعلم بالكسر واستمع من قوله تعالى فاذا نزل
بالحرب من عند ربك فاذن لى لى اسمع
اذن آگاهى اذن - اذن المصلوة بانگ نماز
اذن مشله و قد اذن اذنا منيته بالكسر جامى اذن
اذن پذیرفتار و جانی که از هر جهتی بانگ نماز در
شنوده شود و اذن بالضم بضمین گوش و همی نوشته
اذن رجع - ويقال اذن اى ضربت اذن رجب
اذن بضمین مرد سخن شنو بضمی فیه الواحد والجمع -
اذنى بالضم کلان گوش قبیله اذنا و کیش اذن لغت
منه تا ذین گوشه ساختن فعل - ا - گوش ما میدان
کودک را - دستور معنی دن کسی را بر کاری اذن
حاجب آیدان تا اذن آگاهانیدن يقال اذن الامیر
فی الناس اذنا اى فیم و یكون ذکک فی التبد و
قوله تعالى و اذنا تون رجب اى اعلم - اذن بالكسر
آننگاه و همی حرف مکافاة و جواب ان متعالی
لفعل مستقبل لغت بهما لا غیر اذنا قبل کت و رک ایوم
قلت اذن اکر یک دان اخرتها لغت و قلت اکر یک
اذن دان سطلما و جعلت لفعل بعد باستدرا على با قبلها
لغت اى اذنا کتوک انا اذن کرکت ان دخلت علیها
حرف عطف کالوا و الفاء فان با اختیار ان شئت ا
وان شئت اعلت ان تعفت على اذن قلت اذا -

ارن - ارن - بالتحريك شاد تانى و نشاء محمود

ارجع كلف مع يقال ارن لى بغير فواء ارن بالکسر
سایت مرده - و خانه و چشم ارن رجع - میران غله
رجع - ارنه المجر با بالضم جاس کریشه از جوب
که در انجا باشد -
اربن - ارن بون - اربان - بالضم فیه لغت
فی عربون و عربان و هو ان يساوم الرجل فى السلعة
ثم يرفع الى صاحبها دينار او درهم او نحوها على ان
اشترى السلعة كان الدينار والدرهم من الثمن وان
لم يشترها كان لصاحب السلعة يعنى بجانة و هو منى
عنه فى البيع والعامه تقول ربون -

اسن - اسون - مزه و بوى گردانیدن کب
رجع مع اض ۲ و ک ۲ اسن لغت منته مثل احسن
کذک رجع کلف مع اسن الما اذنا اسن و اسن
الرجل ايضا يعنى بوى بد جا و گرفت مردمان کذک
و درنگ کردن - و بهانه بستن کسی يقال منته تاشن
على و خوی روش پدر گرفتن پسر يقال تاسن ابا و
و بنوعی اسان من اسما على شاملى اخلاق منه واحد
اسن بضمین مثل خلق و اخلاق - اسن ايضا نامه ربن
آسان رجع - و باقی پیله دستور يقال سمعت ناقته
على اسن قدیم اى عن شم -

اقن - اقن - بالتحريك ضعفت اى رجع كلف مع
فان ارض الرجل اقن فهو مأفون اقفن فى المثل ان الرقین
تغلى اقن لاقین - و اقن اشد - فهو مأفون رجع
ف اک ۲ جور مأفون تباه شده اقن بالفتح کى
متافن متفص همه شیر پستان را خوردن و دوشیدن
و بیوقت و با وقت دوشیدن ستور رجع ف اکلام
و کم شدن شیر ستور رجع کلف مع يقال انفت الناقه
اى قل لبها فنى اقنته و يقال جاءنا على اقان کک
بالکسر على اربان ذکک -

اقن - اقنته - بالضم خانه از سنگ بر آوردن اقرن رجع
امن - امان - امانه منهارى بی جی يقال اقن
فان اقن - امان گردیدن و بی هم گردانیدن کن
یکى از نامهای خدای عزوجل - و امن کننده و گردونه
بجداستعالی و اصل امن اومن بهر تین لغت الثانیه و
منه لیسمن در صله ما امن لغت الثانیه و قلبت ما او
قلبت الاولی با و امن امنه ضد خوف لى بیم شدن منته
قوله امنه لغت اساق و قوله تعوذ فیه تقسیم الناس منته منته -
انته بضمین بالضم ايضا مثال منزلة الكه بر کسرا عماد
و امنه على كذا اعتماد كردم او را بر منى اقمته کذک - و
قرئ قوله تعالى ذکک لانا منابین لادغام و الاظهار
قال الاخفش الادغام احسن - و يقال لوشن کلان
محو لا - و يقال اسما من لیه اى خل فى امانه و اذنا
قال الاخفش يدالاسن بومس لان - اسن امانت دارو
اعتماد کرده یعنی مامون امان بالضم و التشدید کذک
امون بالفتح شتر استوارترین فى الدعا و اجابته کن و
چنین با هوامه و بصر منبیا على الفتح - امین آمین گفتن
امین - آمین - بناله و نالیدن رجع ف اکلام
انان بالضم کذک بنان بالفاء کذک - و يقال
مالا و ولا جانای ناقه و شاة - و يقال لانا فله نا
فى السماء نجم اى ما كان لغت فى عناء مان فى الفرات
قطرة اى و ما كانت - و لا فله مان السماء سما اى
ما كان - ان وان بالكسر و الفتح مشدود تین معناها پر
و راستی و چهار حرفان تنفسان الاسم و ترفعان الحجر المسود
منها یو کذ بها الحجر و لها صدر کلام و تحجی بعد انقسم
و القول - و المقننه و ما بعد با فى تاویل بالصدر و قد
تحجی یعنی لعل كقوله تعالى و ما لشرکم انما اذا جاوت
من قرأها مفتوحة اى لعلمها و فى قراءة ابی لعلمها اذا
جاوت و تزد على المسورة منها با ساکنه و سبى با ساکوت

له و اربان و ارن بون بضمها و العربون محرکة و تبدل عین من همزة ما عده المبالغة من الثمن اى

كما في قول قيس الرقيات (شعر) بكرت على عوازل
 الخبيثي والوقته ويقطن شيب قد علاك وقد كبرت
 فقلت انه اي انه قد كان كما يقطن قال ابو عبيدة
 وهذا اختصار من كلام العرب يعني منه بالضمير انه قد علم
 معناه وقال لا خفتش ان يهنها يعني نعم يريدنا ويداوينا
 في اللغية لذلك امار للسكون ثم كفته فحاشا وبه
 مفتحة من ان المسكورة المشددة كما يقال مخلقة
 ومجزة قال ابن مسعود رضي الله تعالى عنه ان طحال الصلوة
 وقدر الخطبة من فقير الرجل معناه ان الذي يقصر الخطبة
 ويطلب الصلوة فقيه ابي يقال فيه اذ سئل فقيه يابها
 اسكتاي نعم وان فقيهي التحقيق اليها بالضمير اختصار الجواب
 كما قال ابو عبيدة وترا على الفتوة كان تشبيهه تقول كان
 شمس وقد تجفت مع الكاف فلما عمل شيئا كقولك كان
 ثديا ه حقان ربي و على تدبيره على الاعمال الرفع اجد وقد
 يخففان كلاهما واذا خفقتا فان شئت عملت ان
 لم تعمل - اما المسكورة المخففة معناها ان حرف
 الجسز او يوقع الثاني لاجل وقوع الاول تقول
 ان تاتني آتاك وان يكتني اكرتاك وتكون بمعنى
 ما في النفي مع الابدعها - كقوله تعالى ان كافر من
 الا في عزوة قد تكون في جواب القسم تقول واذا
 ان فعلت ابي ما فعلت وجمع بينهما للتاكيد قال
 (شعر) ما ان رانيا ملكا خارا اكثر منه قره وقارا وقد
 تكون زائدة مع ما كقولك ان يقوم زيد اي يقوم
 تكون مخففة من المشددة فمذ لا بد من ان تدخل اللام
 في خبرها عوضا مما حذف من التشديد كقول تعالى ان كل
 نفس لما عليها كما حفظ وان زيد لا تحرك لان لا يتيسر
 بان التي بمعنى بالنفي واما المفتوحة المخففة معناها
 قد تكون مع الفعل الماضي والمستقبل في معنى مصدر
 مختص بالمستقبل تقول عجبني ان فمت اي قياك الذي

مضني واديدان تقوم اي قياك وتكون مخففة
 عن المشددة فلا عمل تقول بلغني ان زيد فخرج وقوله تعالى
 واولاد آل بيك يجمعون ويكون اي كقوله تعالى انظروا
 الملأ ومنهم ان اتموا وتكون صلة للما كقوله تعالى
 ولما ان جارا لبيك ويكون زائدة كقوله تعالى وما لم
 ان لا ليعدهم اي لا يعذبهم وقد ترا على المسكورة
 المشددة ما فصار للتعين كقوله تعالى انما الصدقات للفقراء
 وتوجب اثبات الحكم للمذكور ونفي ما عداه وترا على ما
 المشددة بالواحد كقولك اني وانسي بالكسرة والفتح فيهما
 وتكون الجمع كقولك انا واننا بالكسرة والفتح فيما نزلت
 احدى التونين تخفيفا لكثرة استعماله وكذلك كانه
 وكاسنة بالفتح وكنتي وكنته كذلك على وعلى لان
 اللام قريبة من النون انما فتحة مخففة معناها من
 فوا اسم كني وبه المشددة الواحدة انما على الفتح فرت ابيه
 وبين ان التي هي ناصية للمقبل الالف الاخيرة
 انما هي لبيان الحركة في الوقف فان توسقت سقطت
 كقول علي عليه السلام انا الذي ستمتني مي حيدرة الاني
 لغة روية كقول الشاعر ع انا سيف الغيرة فاعزوني
 وقد تحصل بهاتار الخطاب فتصير ان كاشي الواحد من
 ان تكون مضافة اليقول تنفتح التار للمذكر ومعناها
 توو بكسر اللام وتو واما للتثنية منها وانتم للرجال
 وانتم للنساء وتدخل عليها كان التشبيه تقول بنت كذا
 وانا كانت وقيل لا يتصل الكاف الا بالملك تقول انت
 كزيد ولا تقول انت كي الا ان الضمير المنفصل عن ضم
 كان بضمزة المظهر فلذلك حشن وقارق اتصل -
 اون - اون - تن آساني وآرام رجع وافضل
 رجل ان اي رافة وادع ورفقار آهسته ويقال ان علي
 نفسك اي ارفق في السير وكب كوشة خز جليل يقال خرج
 وبها كالتدوين يقال بينا وبين مكة ثلاث ايام وان اي

لروافد وعشر ليال اثنتا عشرة ايام واوقات ما وبن علف
 آب خورون ثمكم واكندن خراوان بهكلام او تخرج
 مثل زمان وازمنة ويقال فلان يفعل كذا ونية اذا كان
 يصنع ذلك مرارا ويده مرارا ايوان او ان بالكسرة فيهما
 صفة بزرگ ومنه ايوان كسرى او ان بالضم جمع او ان
 مثل خوان وخوان وايوانات جمع ايوان او اوين
 كذلك مثل ديوان ودواوين واصلا او ان فابدل
 من احدى الواوين ياؤ -
 اهن - اهان - تنه ورجت بریده شاخا وبالاس
 اهن - اهن - ماندي لاني من فعل واما و يقال
 ان ايتك ان ايتك اي حان حينك (معن اك) و
 وان لك ان تفعل كذا له حان لك مثل في لك ووقوب
 منه اين كجا وهو سوال عن مكان مني على الفتح اذا قلت اين فلان
 قال عن كذا كان كي وهو سوال عن زمان مثل متى ومعناه
 حينه تعالى يا ايها الذين آمنوا وكب العزة لله تسليم وبقوله
 ايان مجنون الان الكون وهو اسم الوقت الذي نفي
 وهو معرفة لم تدخل عليه الالف واللام للتعريف لانه ليس
 ما يشكره وربما فتحوا اللام وحذفوا العزتين -
 ائين - كميل ستوار بن اتمان بالفتح ابن نعيم تابع
 ائمة من طلع بالضم ورجتان موزا بنوه وبهم جبان
 ج - وجواوشن بالضم وثننا بضمين ثم جزوا فقالوا
 وقرات جماعات ان يدعون من وونه الا اثنا -
 اخني - كعاجي جامليست مخففة وكان بلاه حنية كمانا
 مؤون - بالضم ونسج الدال كوتاه لغت
 في المؤون -
 آؤولون - زعيت الربيامين معون معرب
 زهرة اصفر في وسطه فحل اسود حار طيب القوس تعظمه
 بالنظر اليه وتشره في المنزل وليس بطيب الرائحة

اهن

اين

ائين

اخني

مؤون

اون

آؤولون

اشته به برش

اشته - بالضم دو ال و آن چیز نیست مانند رگ خوشبو

برزون

که بر درخت بلوط و صنوبر و جز آن می بویاشنی بالضم

بلسن

گفتنی و هیست به صید مصر و بی غیر سنی اشته به بالضم

برزن بلسن

قاعه ایست بازلسن شنان بالضم و آنکس و ایست

برهن

معروف نافع للجرث الحکمة جلا لمتق مدر للطمث مسقط

اصیان بلسن

للاجه و یسب الی بیه المحدثون و تاشن غسلس بیده ج

برن

اصیان - فته فی الاصلان یقال تعذیه صیان الی

اتخان بلسن

با و در اندک آخر روز ملاقات کردیم

الکنة

اطخان - بالکسر و انظار بوجه مومنی

الین بلسن

الکنة - بالضم و کنته و کنتیه کجندیه این فیه الی التالی

بون

الین - کامیر و هیست ببرد

فصل الباء

بشن

بشن - بشته - بالفتح زمین نرم بشته تصنیف با همسینه بها

بهن

بشته گندم منسوب بموضعی در شام و هر گندی که در زمین

بجن بکین

نرم رویه خلافت الجلیته

بجن - بکته - بالفتح نام زنی بچونه مثال قسوره

بدن ببن

مشک فراخ و او زانکه بجن کلان شکم

بدن - بدن - بالتحریک تن قوله تعالی فالیوم

بجیک ببدیک قالوا بحسب الارواح فیه قالوا الاخفش قول

من قال بدرعک لیس یثی - رجل بدن امی مسج

و وعیل بدن مثله و زره کوتاه بدنه شتر و گاو قربانی که

بکه قربان کنند بدن بالضم حج ایضا فریبی و گوشت

گندگی مثل عس و عس و عس و عس و عس و عس و عس و عس

و عس بضمها م بادن لغت منه و امراه بادن و ببن

ایضا - و بدن امی است و فی الحدیث انی تجد بدنک

غلا تباورونی بالکس و السجود - با و نه نام زنه

برن - برنی - نوعی از خرد یا برقیه خور سگ است

برن

برهن

برش - براشن - بال و کمال دوه - و مغان

شکاری برش بضمین یکی و ایضا حی از بنی اسدر

برزون - برزون - بالکسر و فتح الذال ستوره

و نوعی از اسپان بر قوت و موش منه

برزن - برزین - کوزه از پوست طلع

برهن - برهن - بالضم تحت و برهن علیه

ای اقام الجیز

بلسن - بلسن - بالضم و بیاه

بلسن - بلسن - آساج - بکینان موضعی در

بواجر شام

بلسن - بلسن - شکم خلاص ظهر و گره که از قبیله

وزمین مغاک و جانب درازی بر بطنان بالضم حج

و بطنان البسته وسطها و بر شکم زدن (مع ف مثل)

بطنه و بطن له درون و ادوی در آمدن و از درون

شنانخن یقال بطنک الامرای عرفت باطنه

و درونی و خاصه کسی شدن یقال بطنک به اسه

هرت من خواصه لباطن نامی از جاهله خدای

عزوجل و نمان یقال بطن الرجل مجهولاً فوی بطنه

شکم و در مند بطن بطنین کلان شکم شدن مع ک

ت (ب) بطن بالکسر تنگ ستور و فی مثل نقی علقما

البطان یقال اذا اشتد الامر و عناق البطان تنگ

بر کشیدن ستورا - و درونی و خاصه کردن کسی را و

شمشیر زیر کش گرفتن - و جامه را استر کردن بطنین

مثله - بطانه استر بر چیز خلافت نهاده و در دست

و درونی و خاصه البطن رگ بازوی است بکسر

و بری حکم از طعام یقال لیس للبطنه خیر من خصه بینهما

بطن (که) شکم است بطنان بسیار خوار و کلان

شکم بطنان - شکم بطنین بر شکم و در یقال شاه

بطنین ای بید بطنین که در یکی از منازل قمر و هو

بطن الرجل استبطان و بر نهان دشمن بطن کسی را در زیر

خود گرفتن و بطنک الکلا جوت فیه - و ابطنک لناد

عشرة البطن ای تحتها عشر مرات

بلسن بلسن بضمین جبهه مانند عرس

بلسن - یقال هو فی بطنه من العیش اسه

فیه سعة و رفاغیه

بلسن - بلسن - بوی خوش و ناخوش بجان حج و ابن

و بنین بالکان ای اقام به و اقبس فیه - بنانه انگشت

بجان حج - یقال بجان منضوب بلاه لان کل جمع

لیس بنیه و بین واحد الا الهما فانه یوجد و یدکر بناته

بالضم نام زنی ثابت البنانی منسوب الیها

بون - بوانته - بالضم نام جانی بوان بجزف الهار

مثله شعب بوان بالفتح و التشدید موضعی در فارس

بوان بالکسر ستون خمیه بوان حج - بان یعنی زوجه بانی

بهن - بهنانه - زن خوش بوی خوش فشن بیان

نام زنی مثل قطام

ببکن - ببکن - تاز و تر و باقوا لوان کل و امر

بهکنه ای غصه

ببین - ببین - جدایی و پیوستن و بهین الاضداد

مع ف اک (ب) بنیونه کذک که قرنی قوله تعالی لقد تقطع

بیکم بالرفع و النصب لرفع علی الفعل ای تقطع و یکم

و النصب علی الخذف ای ما ببیکم - بون فضل خرونی

یقال بانه ببینه و بیونه و بنیما بین بعید و بون بعید

والواو اقصع فاما فی البعد یقال ان بیننا لبینا لا غیر

بیان سخن پیدا و کشاد و گفتن و فصاحت و فی الحدیث

ان من البیان الشح و یقال فلان ابین من فلان

ای اقصع منه و اوضح کلاما - ابین ایضا نام مروی که

عدن منسوب بادست یقال عدن ابین و یقال

بان الشی بیان ای اقصع فهو بین پیدا ابینا حج مثل

بین و اینها رو کند که ابان الشمی فتوحین ابانته
 پیدا و کشاده کردن و شدن متعدلازم و جدا کردن
 يقال ضربه فابان راسه من جسده ای فصله فتوحین
 و ذاک میان بین المصان نام آبی و استبان الشمی
 ای ظهر و تبین مثله و استبنته انا عرفت و تبذیرا که کذا ک
 و تبذیره ای الظهور و هو ایضا لازم متعدد تبیین پیدا
 شدن و کردن فی مثل قد بین الصبح لای یبیین سله
 تبیین - تبیان با کسر مصدر فيه و هو شاذ لان المصدر
 انما یجی علی تفعالی بفتح التاء مثل تذاکر و تکرار و تکرار
 و لم یجی بالکسر للاحرفان و هما تبیان تلقا و با تبیه جدا
 شدن از هم تبیان بریدن از یکدیگر یا این که از یکدیگر
 بدو شدن شتر تعلق آید از راست و راست و کسب طایفه تبیان
 و هی فاعله بمعنی مفعوله بانته ایضا کما فی کدی و باز بی
 بوده باشد بان کذا ک و جاه مخ فراخ بیوان بالفتح
 که کذا غراب البین زراع پیسته بین میان يقال
 جلست بین القوم کما يقال وسط القوم و یقولون
 و تقول لقیته بعبادات بین اذا لقیته بعد صین غم
 استکت عن غم آتیه - و نهامین بین ای بین الحمید
 و الرومی و هما اسمان جلا و اخلا و بینا علی الفتح و الف
 الخفقه تسمى همزة بین بین - و بینا علی فعله من البین
 اشعبت الفتحه فصارت الفایض ال فبینا
 عن ترقیبه اتانای بین اوقات فبینا ایاه
 الجمل مما یضاه الیها اسماء الزمان کقولک تیرک تیرک
 امیر شرم خدق المضاف الیه هو اوقات و ذلی الطرف
 الذی هو بین الجملة التي قیمت مقام المضاف الیها
 کقوله تعالی و اسأل القریه و کان الاله صمیح یخضر بالعب
 بینا و اصلح فی موضع بین و یشتر قول ابی ذؤب
 شعر بنیا تعقیه الکماة و روعه یلونا اسیح له جرمی شقیق
 و غیره یرفع بالعب بینا و بینا علی لایست و ا و الخ و قد

زبرت علیه ما يقال بینما نحن فیه و معناها واحدین
 بالکسر یا رة از زمین مقدار مد بصر و یون ج و کزان
 شباشب الطریق و الاثر بمعنی تابتها یعنی در پی
 راه و نشان قدم شدم -
 یا و نه - فروغی نمودن و اقرار کردن و شناختن
 و یاذان الفارسی من الالبسار سلم فی حیوة
 رسول الله صلی الله علیه وسلم -
 البصیغی - هو محمد بن بشر بن بکر البصیری محدث -
 بیان - بالضم و بصیغ است مضافات طریقت منها
 ابو الفضل البتانی الفقیه الزاهد و بالکسر و بفتح
 و الشبهه بنی است بجر آن منها احمد بن جابر البتانی المحدث
 و محمد بن عثمان بن لبان بنی بکسر التاء و شد النون لسماع
 بنخشمه - در کار درنگ کردن يقال بنخشن فی الامر
 اسه تراخی فیه -
 بنجن - مرموم و رازبالا اشجان کاشق و اودها مای
 مات و انجن کاسودای نام و انصب من الافراد
 و انجنت الناقه تمروت للحالب انجانت مثله -
 بنخدرین - کجده و خرنارک تن و نام زینت
 بره و نشن - کحلا بطیر نگاه و یوسته بین برشان
 تهرتس باقبیله -
 برطیبه - نوعیست از بازی بر طره مشد -
 بستان - بالضم معرب بوستان بسیارین بساتون
 ج - و یوسف بن عبد الخالق البستانی محدث و بستان
 ابن عامر قرب مکة مجتمع النخلتین الیمانیة و الشلمیة و بستان
 ابراهیم بن داود و بستان السنه لبر الخلق من بغداد
 باشان - دیهست بهرات -
 باشان - دیهست بهرینیا پور - دابن البشینی
 بهشام بن محمد بن قریه بقریبه -
 بصمان - بالضم و بالشد شهر ریح الاله بصمان

و البصیغ - یعنی البصیغین مشددة النون و بصیغ
 منها استورا البصیغیة -
 برمة بعلکنة - ریگ دشوار گذار -
 بغداد - لغة شائعة فی بغداد و بغداد دخل
 فی بغداد -
 البقان - بسیار خیز شدن يقال البقن الریح
 ای انصب جنابه و احمد بن بقتة محرکة بش النون
 وزیر العلویین من بنی حمود بالاندلس -
 بمکوتة - زن خوار -
 بلان - کشادگر ما به و ذکر فی (د ب ل ل) -
 بلغین - بالضم و فتح الفاء و بصیغ بمصر -
 بلقنیة - بالضم و کسر لقا و بصیغ بمصر منها
 علامة الدینا صاحبنا عمرو بن رسلان -
 بمهن - بیخ گیا بصیغ بمهن حرب سبطر گره و ارنایه
 و هو حمرو و بعض یقطع و یخفف نافع للتحققان لبارد
 مقبول لقب جدا باهی و بجهن نام شخصی و بجهن ما
 نام ماه یازدهم است از ماههای فارس -

فصل الثاء

تبین - تبین - بالکسر کاه تبینت کمی برگ کاه تبین ایضا
 قرح بزرگ اندازه بنیت کس نگاه بجهن نزدیک تبین
 انگاه عس اندازه سه یا چهار تن نگاه قرح اندازه دو
 انگاه قعب یکم و انگاه غمره فرو ترازان تبین بالفتح
 کاه و ادن ستور را رعفت اک ۲۰ تبانته زیر کس
 (ع ک ان) فتوحین لغت منه ای فطن قیق انظر
 فی الامور تبین ریزه کاری و باریک بینی کردن و فی حد
 سالم بن عبدالله کما نقول فی الخایل لتوفی عنها زوجها
 انه یفوق علیها من جمیع المال حتی یتیم ما تبینت ای و تم
 انظر فتوح غم ذکاب - تبان کاه فروشش تبیان

تیمانت بعلکنة
 بغداد -
 باؤة
 البقان
 البصیغی
 بیان بمکوتة
 بلان
 بلغین
 بلقنیة
 بنخشمه
 بمهن
 بنجن
 بنجن
 بران
 تبین
 برطیبه
 بستان
 باشان
 باشان
 بصان

شمن
تقن

تسن

تلن

ثمن
تمن

عین ثمن

تخن

تتاون

ترن ثمن

تفن ثمن

تفن

تا کرنی

التاوان

توان ثمن

ثمن

تکن - ثونیا

بالضم عورت پوش کشتی بانان -

تقن - اتقان - استوار کردن کار را بحسب

تقن بالکسر ای مازق - ابن تقن نام مردی تیرانداز

یقال هواری من ابن تقن - تقن ایضا طبع و اصل

یقال القصاصه من تقن من سوسه وطبه -

تلن - تلن - بفتح تین و بفتح الاول حاجت و درنگ

یقال لی قبلک تلن ای حاجت و فیهم تلن ای لبث

وتلن بمعنی الآن -

تتن - ترن - بالکسر حرین یقال فلان تن فلان

و هاتان ای هتان و هاتان - تن المرفض ای صبی

ای قصه یعنی کلان نیشود تنین بکسر تن اثر و با

و جائی در آسمان -

تین - تین - انجری تینه یکے قوله تعالی و التین

و التریون قال ابن عباس هو تینکم و تینو کم ہذا

و یقال ہا جبلان بالشام -

تتاون - حیلہ جستن و فریب دادن تتاون

مشکہ قد تتارن و تتاون جاہ من ہنامہ و

من ہنامہ -

ترن - کزہ فرموضع است درین تری بالضم و

بالفتح کنیز خوشی و ابن تری بالضم ششی بچہ و جوزان

یکون تری من رنیت اذا ویم النظر الیہا -

تفن - بالفتح چرک -

تا کرنی - بضم تین و شد النون مقصورہ شمرہ

است بانلس -

توان - بالضم خرقہ کہ بران بکویہ بازی کنند و ستر

بخراسان نزدیک قان منہ اسمیل بن ابی سعده

احمد بن محمد بن احمد تونہ بالضم جزیرہ بیست نزدیک

و صراط و بنک است ہنہا جر بن احمد و جر بن

علی و سالم بن عبد اللہ و عبد المؤمن بن خلف

تتاون تتارن یعنی حیلہ جستن و ہوتیناون للصد

اذا جاہہ مرۃ عن یمینہ و مرۃ عن شمالہ - و اتون الحام

گلخن گرما بی زات ن ؟

تتمن - خوابید (مع ک ان ۲) تمن گلخن

لغۃ منہ -

فصل الثاء

تثن - ثمن - شبان - در وقت عطف جامد و

و وقتن (مع و اک ۲) ثمان بالکسر ان تو طقت

ذیل قیصک فجعل فی شیا نقول منہ تثبتت شئی

اذا جعلتہ و عملتہ بن یدیک - تثمن ایضا و امن برچین

در بچیدن -

تتمن - تثمن - لفتح تین گندہ شدن گوشت و

بن ہاے دندان و بوسے گرفتن (مع ک ان ۲)

تخن - شخا تہ - سطر شدن (مع بضم شخین لغت

منہ رجل تخین مرد با سلاح اشخان سست

کرون جراحت کسے را - و بسیار گشتن قوله تعالی

حتى تخن فی الارض -

تشدن - شدن اللحم تعیرت را کتبتہ شدن (کنا

شدن مرد بسیار گوشت -

تفن - ثقتہ - (ن اک ۲) نچہ بر زمین رسد از

شتر چون نچسپ چون زانو ہا و سینہ و جران ثقتات

حج - ذوات الثقتات نام رئیس خوارج شافئہ ہم زانو

تشتین و یاری کردن تفن المرادہ گرد اگر سفوف

و توشہ دان تفن زدن شتر کسی را بہ ثقتات (مع

ن اک ۲) تفن بالتحریک شوخ بستن ہستاد مع

ک ان ۲) اتقان متعددہ -

تکن - تکنتہ - بالضم گر و سپہ از کبوتران تکن

حج تکن لفتح تین کوسہ -

ثمن - شمائیہ - رجال بہشت مرد ثانی نسوہ بہشت

زن و ثانی مائہ کما نقول قاضی عبد اللہ و تسقط

الیاء مع التثون عند الرفع و الحجر و تثبت عند

النصب لانہ لیس جمع فجر می مجری جوارے

تک انصر و ما جار فی اشعر غیر مصروف فمعلی التوہم

انہ جمع - ثمنیہ تصغیر شمائیہ بحدوث الالف وان شخت

حذفت الیاء فقلت ثمنیہ قلبت الالف یا و اوست

قیما یا التصغیر الاول احسن ثمن بالضم بہشت

یک ثمن بالکسر ثمن بہشت مردہ شتر ثمن بالفتح

بہشت یک گرفتن (مع و اض ۲) یقال ثمن القوم

(خذت ثمن اموالہم و شتم قوم شدن (مع و اک ۲)

اشمان بہشت عدد شدن - و خداوند شتران ثمن شدن

یعنی آنکہ در بہشت روز یکبار نوبت آب یا بندہ و بہا

کردن متاع را یقال ثمن الرجل متاعہ و اثنمت

لہ ثمن لفتح تین بہا ثمن بہشت و ثمانون ثمانین

بہشتا و فی المثل ہوا حق من صاحب ضمان ثمنین

و ملک ان اعرا یا بشتر کسری بشتری شتر بہا

فقال سلنی ما شئت فقال ساک ضانا ثمانین

ثمن بہشت یک - و گران ثمنیہ نام جالی مشتمل

بالکسر توبرہ -

تتمن - شتمہ - بالضم مویہای دراز کہ بر تندی

پاشند اسپ باشد تمنج - و میان نافت زہار

ثمن بالکسر علف خشک -

التثان - والتاوان والتاوان بمعنی -

تخن - بالفتح و بفتح تین راہ در زمین در شت

شتران - دوست و ہمسایہ خود را رنجاند (مع

ک ان ۲) -

تونیا - آرو خشک زبیر و الہنگام بہن کردنش

افشا نند تتاوان حیلہ جستن و فریب دادن تتاوان للصد